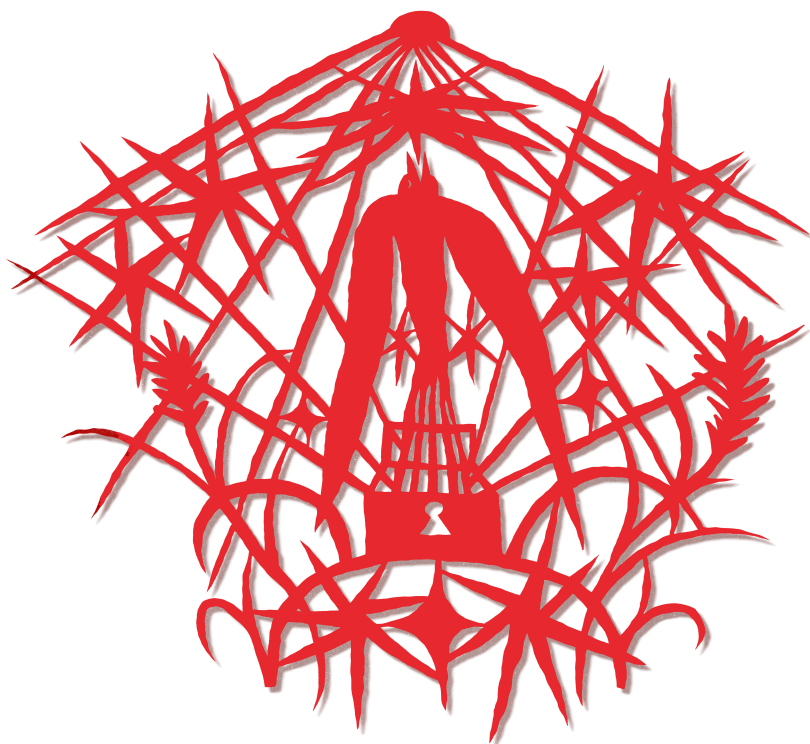

SANG

Årg. 5 • 2024

Sang

Årg. 5 · 2024

Redaktion Lea Wierød Borčak
Uffe Holmsgaard Eriksen

Adresse Skejby Vænge 289, DK-8200 Aarhus

Mail redaktion@tidsskriftetsang.dk

Hjemmeside www.tidsskrift.dk/SANG

ISSN 2597-0518

Om tidsskriftet Tidsskriftet SANG er et forum for kritisk refleksion over sang som udtryksform. Vi bringer både forskning i og formidling om alle typer af sang fra alle faglige vinkler.

Manuskript SANG modtager mange typer indlæg, f.eks. artikler, anmeldelser, interviews og kommentarer. Se <https://tidsskrift.dk/SANG/about/submissions>

Forsideillustration Simon Væth

Støtte Tidsskriftet støttes af Statens Kunstfond og Aarhus Kulturudviklingspulje

AARHUS KOMMUNE

Musikken i pædagogikken: Pædagogens grundbog i arbejdet med musik

Thomas Thorsen (red.)
Akademisk forlag
264 sider
2024

Et kærkomment bud på en ny grundbog om musik og pædagogik

Anmeldt af Sofie Holm Egense

Jeg har med fornøjelse læst det nyeste bud på en fagbog om musikkens betydning for og rolle i den pædagogiske praksis, nærmere bestemt *Musikken i pædagogikken: Pædagogens grundbog i arbejdet med musik* med Thomas Thorsen som redaktør. Antologien er et kærkomment og meget velkomment bud på en indføring i musik som en praksis, der har en særlig plads i den pædagogiske felt, og musikpædagogik som et fagområde, der favner bredt og byder ind med faglig dybde, nærvær og udvikling i den pædagogiske hverdag.

Jeg er lektor på pædagoguddannelsen i VIA, hvor jeg underviser og forsker i musikpædagogik. Jeg møder de studerende i musikundervisningen gennem hele uddannelsen; på grundfaglighedsdelen, specialiseringsdelen og valgområderne. Jeg er i mine år som musikunderviser jævnligt stødt på spørgsmålet "Men hvorfor lige musik?" både fra studerende og hos mig selv. Når man, som jeg, har dyrket musikken både fagligt og i fritiden, kan svaret på det spørgsmål virke ret indlysende: "Øh ja, fordi musik jo bare er godt og skal

være der”. Musikken har været en integreret del af den pædagogiske praksis meget længe og de fleste, for ikke at sige alle, mennesker har et forhold til musik. Derfor kan det virke givet og selvfølgelig, at studerende på en pædagoguddannelse eller en pædagog i en SFO skal beskæftige sig med musik. Men det er det ikke nødvendigvis. Vi lever i en tid, hvor intet fagligt indhold er givet og hvor vi som undervisere eller pædagoger skal kunne argumentere, legitimere og begrunde vores faglige valg og praksis. Det er for det meste nok en god ting, men svarene på spørgsmålet om musikkens plads i pædagogikken kan være mange og lange. Den musikpædagogiske forskning og praksis er kompleks og mangefacetteret, derfor er det godt at have en god fagbog, hvor man kan gå hen og blive klogere, blive inspireret og måske finde svar på nogle af de mange aspekter af spørgsmålet. Og ikke mindst på en tilgængelig og overkommelig måde, som det er tilfældet med denne antologi.

På lidt mere end 250 sider tager bogens forfattere os gennem forskellige tematikker relateret til musik i pædagogik.

I modsætning til nutidens pædagoguddannelse, der på mange områder er orienteret mod målgrupper og faglige specialiseringer, skriver bogen ikke som sådan om målgrupper og specialer, men om tematikker. Det er underforstået, at nogle tematikker, vil være

mere relevante indenfor f.eks. det specialpædagogiske område, men musikken er i fokus og bliver styrende, ikke de strukturer der pt. hersker på uddannelsen og i praksis. Et greb, der gør bogen langtidsholdbar og relevant på tværs af uddannelser og professioner, og som placerer bogen på musikens side, om man så må sige.

Bogen har en klar opbygning med kapitler, der alle har en titel, der starter med ordet musik. Igennem 13 kapitler kommer bogen omkring følgende temaer:

1. Musik og fællesskaber af Thomas Thorsen
2. Musik og sang af Louise Christine Højlund
3. Musik, leg og bevægelse af Lonnie Kristiansen og Kirstin Lundblad
4. Musik og socialpædagogik af Tove Stenderup
5. Musik som dannelsespraksis af Thomas Thorsen og Andreas Nielsen
6. Musik og neuropsykologi af Tea Thyrré Sørensen
7. Musik og sprog af Ditte Boeg Thomsen og Laila Kjærbæk
8. Musikken som et æstetisk pædagogisk sprog af Nils Falk Hansen
9. Digital lytning og produktion i pædagogisk praksis af Thorbjørn Nyander Poulsen

10. Musik og musikledelse af Jakob 'Jax' Bjerre
11. Musikpædagogisk entreprenørskab af Mikkel Snorre Wilms Boysen
12. Den filosofiske samtale om musik og pædagogik af Mats Uddholm
13. Musik, trivsel og sundhed af Thomas Thorsen, Dorte Bergholt Hviid, Frederik Kjær Zeuthen og Louise Christine Højlund.

I kapitlerne præsenteres læseren for relevant teori og forskning, der kobles tæt sammen med praksis gennem i tydelig struktur, hvor hvert kapitel starter med en intro og slutter med en outro. Undervejs kan der være faktabokse, der giver læseren særlig historisk eller teoretisk viden, og så slutter hvert kapitel med anbefalinger til videre læsning. Der er f.eks. kapitel 1: Musik og Fællesskaber, der beskriver musikken som et relationsrum, hvor mennesker kan samles, afstemmes hinanden og mødes med musikkens strukturer og disciplin som fundament. Eller kapitel 5: Musik som dannelsespraksis, der skriver musikken ind i centrale strømninger og begreber indenfor dannelsesforskningen, og kapitel 10: Musik og musikledelse, hvor læseren indføres i og klædes på til at facilitere musikalske samspil og fællesskaber gennem musikens formdannende elementer og virkemidler. Forfatterne har alle faglig tyngde og position in-

denfor det område de skriver om, hvilket tydeligt træder frem når man læser kapitlerne. De formår en skrivestil, der er letlæselig og samtidig beriger mig som læser med en faglig tyngde, hvor jeg udfordres og inviteres til refleksion. Kapitlerne har en overskuelig længde og virker derfor meget tilgængelige, simpelthen fordi det er overkommeligt at læse dem på relativt kort tid. Det vil være en mulighed at læse et kapitel sammen i en personalegruppe som en del af en pædagogisk dag, til et personalemøde, eller bogen kunne ligge i personalerummet, så man kunne snuppe sig lidt inspiration og refleksion til kaffen sammen kollegerne.

Kapitlernes tematikker er meget varierede. Nogle giver f.eks. konkrete forslag til aktiviteter, indføring i rytmer eller eksempler fra praksis. Andre er af mere diskuterende, filosoferende karakter og kan danne rammen om en god faglig diskussion om f.eks. institutionens pædagogiske tilgang og musikkens mulige betydning og rolle i den sammenhæng.

Kapitlerne 1, 2, 3 og 10 beskæftiger sig med hvad man kunne kalde en mere traditionel musikpædagogisk kernefaglighed, der bl.a. inddrager stemmeteori, rytme- og bevægelseslære, musikpsykologiske og – teoretiske perspektiver. Kapitel 9, 11 og 13 kredser om meget forskellige tematikker, der dog har det til

fælles, at det er temaer, der bliver mere og mere toneangivende for den faglige og politiske dagsorden i den pædagogiske praksis og på pædagoguddannelsen, hvilket gør dem uundværlige i en antologi som denne. Kapitel 5 og 12 beskæftiger sig med filosofiske og dannelsesperspektiver, der viser hvordan musikken er relevant i en bred faglig forstand og hvordan det at beskæftige sig med musik kan komme til udtryk på mange forskellige måder. Kapitel 4 og 6, der beskæftiger sig med hhv. socialpædagogik og neuropsychologi, skriver sig ind i nogle særlige fagområder, hvor musikkens rolle belyses i et nyt perspektiv. De to områder viser potentialer både i praksis og forskning, særligt i et pædagogisk landskab, som det vi ser i dag, hvor social- og specialpædagogiske fagligheder og opgaver er nødvendige i den pædagogiske praksis også indenfor almenområdet.

Med bogen skriver Thorsen m.fl. musikken ind i et pædagogisk felt og løfter arven fra 90'ernes og 00'ernes kerneværker som *Musik og Pædagogik* fra 1997 af Elsebeth Kirk (red.). Den er venlig og inviterende i sin formidlingsform og mestrer på fineste vis at lade læseren forstå og mærke musikkens værdi, samtidig med at musik gøres til en aktivitet og udtryksform for alle. I bogens indledning skriver Thomas Thorsen, at håbet med bogen er, at den kan være med til at "puste fornyet liv i de musikpædagogiske miljøer på pædagoguddannelsen og i praksis, så musikken igen kan få lov til at spille en central rolle i pædagogikken". *Musikken i pædagogikken indgyder nysgerrighed og mod på musikken* og viser hvorfor den ikke kan undværes i pædagogikken.

Håbet lever!